

13.6.2014

Ministeriöt ja virastot

VALTION VIRKAMIESLAIN MUUTOKSET 1.9.2014**Muutokset lyhyesti**

Rahavelalle maksettavasta korosta säädetään korkolaisissa (633/1982). Korkolaki on yleislaki, jota sovelletaan, jollei muualla toisin säädetä tai jollei muuta johdu velallisen sitoumuksesta taikka kauppataivasta. Lain soveltamisalasäännöksen mukaan lain ulkopuolelle on rajattu julkisoikeudellisesta perusteesta johtuvat velkasuhteet. Julkisoikeudellisesta luonteesta johtuen valtion virkasuhteeseen perustuvan saatavan suorituksen viivästyessä ei siis ole sovellettu korkolain viivästyskorkoa koskevia säännöksiä. Sen sijaan työsopimuslain (55/2001) mukaan velvollisuus maksaa viivästyskorkoa valtion työsopimussuhteisen henkilöstön palkkasaaatavalle tai työsuhteesta johtuvalle muulle rahamääräiselle edulle määräytyy korkolain mukaisesti.

Valtion virkamieslaki muuttuu 1.9.2014 alkaen. Lailla valtion virkamieslain muuttamisesta (270/2014) virkamieslakiin lisätään yleinen viittaus korkolain viivästyskorkoa koskeviin säännöksiin. Lisäksi säädetään viivästyskoron maksamisesta hallintolainkäyttöasian yhteydessä sekä tilanteessa, jossa virkasuhde on irtisanottu tai purettu virkamieslain vastaisesti.

Viivästyskoron maksaminen

Virkasuhteeseen perustuvan suorituksen viivästyessä sovelletaan 1.9.2014 voimaan tulevan pääsäännön mukaan viivästyskoron määräytymisessä korkolakia. Valtion virkamieslain 63 a §:ssä on yleinen viittaus korkolain viivästyskorkoa koskeviin säännöksiin, jonka mukaan virkasuhteeseen perustuvan saatavan suorituksen viivästyessä sovelletaan, mitä korkolaisissa säädetään viivästyskorosta.

Virkasuhteeseen perustuvalla saatavalla tarkoitetaan:

- palkkaa ja muita palvelussuhteesta johtuvia taloudellisia etuuksia, esimerkiksi palkkioita, lisiä ja korvauksia, joihin virkamiehellä on palvelussuhteensa perusteella oikeus joko lain tai virkaehtosopimuksen nojalla. Sillä, onko palvelussuhde voimassa, ei ole merkitystä.

- saatavia, joiden maksamisvelvollisuus liittyy palvelussuhteen päättymiseen. Palvelussuhteesta johtuvalla taloudellisella etuudella ei kuitenkaan tarkoiteta valtion eläkelaisissa mainittuja eläkkeitä.
- virkamiehelle aiheuttomasti maksettua palkkaa tai muuta palvelussuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta, jonka työnantaja perii virkamieheltä takaisin.

Viivästyskoron määräytyminen hallintolainkäyttöasian yhteydessä

Valtaosa virkamiesoikeudellisista asioista kuuluu hallintotuomioistuimen toimivaltaan ja asiat käsitellään hallinto-oikeuksissa hallintovalitus- tai hallintoriita-asioina hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisessa järjestyksessä. Hallintolainkäyttöasia ei tule vireille haastehakemuksella eikä menettelyssä anneta haastetta tiedoksi, joten korkolain säännökset eivät tältä osin sovellu hallintolainkäyttöasioihin.

Valtion virkamieslain 63 a §:n mukaan hallintolainkäyttöasiassa on korkolain 6 ja 7 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa maksettava viivästyskorkoa viimeistään siitä päivästä, jona velallisen katsotaan saaneen tiedon velan maksua koskevan valituksen tai hakemuksen vireilletulosta, tai jos vaatimus esitetään oikeudenkäynnin aikana, sen esittämisestä lukien.

Kyseessä olevat korkolain säännökset koskevat viivästyskoron määräytymistä korvausvelalle (7 §) ja velalle, jonka eräpäivää ei ole määrätty (6 §). Virkamieslain 63 a § tulee siten sovellettavaksi esimerkiksi tilanteissa, joissa korvauksen perustetta ja määrää koskevaa selvitystä ei ole katsottu esitetyn ennen hallintolainkäyttöasian vireille tulemistä.

Viivästyskoron määräytyminen virkasuhteen perusteettoman päättämisen tilanteessa

Valtion virkamieslain mukaan tilanteessa, jossa virkamiehen irtisanominen tai virkasuhteen purkaminen on lainvoimaisen päätöksen mukaan tapahtunut ilman virkamieslaissa säädettyä perustetta, virkasuhde jatkuu katkeamatta. Virkasuhteen päättämistilanteessa virkamies voi siten vaatia irtisanomis- tai purkamispäätöksen kumoamista.

Virkamiehelle maksetaan virkamieslain 55 a §:n mukaan virkasuhteen lainvastaisen päättämisen johdosta saamatta jäänyt säännöllisen työajan ansio vähennettynä:

- samalta ajalta muissa palvelussuhteissa, ammatinharjoittajana tai yrittäjänä ansaituilla tuloilla;
- vastaavalta ajalta maksetulla sairausvakuutuslain mukaisella sairauspäivärahalta ja äitiysrahalta siltä osin kuin työnantajalla olisi vastaavalta ajalta oikeus kyseiseen etuuteen.

Virkamiehellä on velvollisuus esittää työnantajalle luotettava selvitys saamistaan muista ansiotuloista ja sairausvakuutuslain mukaisista päivärahaetuuksista.

Virkamieslaissa säädetään jatkossa erikseen siitä, mistä ajankohdasta viivästyskoron maksuvelvollisuus alkaa niissä tapauksissa, joissa virkasuhde on lainvoimaisen päätöksen mukaan päätetty virkamieslain vastaisesti. Virkamieslain 63 a §:n mukaan 55 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa viivästyskorkoa on maksettava siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut päivästä, jona virkamies esitti työnantajalle luotettavan selvityksen saamistaan muista ansiotuloista ja sairausvakuutuslain mukaisista päivärahaetuuksista.

Siirtymäsäännös

Valtion virkamieslain muutokset astuvat voimaan 1.9.2014. Tätä ennen erääntyneeseen saatavaan sovelletaan lain voimassa olevia säännöksiä.

Muutos korkolakiin

Valtion virkamieslakiin lisättävän 63 a §:n johdosta korkolain soveltamisalaa koskevaa 1 §:ää täydennetään samalla siten, että korkolakia ei säännöksen mukaan sovelleta julkisoikeudellisesta perusteesta johtuvaan velkasuhteeseen, ellei muualla laissa toisin säädetä. Tämä muutos lain soveltamisalasäännökseen on lähinnä informatiivinen.

Osastopäällikkö,
valtion työmarkkinajohtaja

Juha Sarkio

Työmarkkina-asiantuntija

Kati Kilpeläinen